

پرسش نامه چهارمین مرحله

دوره غیر حضوری

نسخ البلاغه خوانی

نامه ۴۰ تا

معاونت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله علیها

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

باسمه تعالی

قال علی علیه السلام:

"ای مردم! چراغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید و ظرف های جان را از آب زلال چشمه هایی که از آلودگی ها پاک است، پُر نمایید..."
نهج البلاغه خطبه ۱۰۵
اداره قرآن و حدیث وابسته به اداره کل تربیتی معاونت تربیتی فرهنگی جامعه الزهراء سلام الله علیها در راستای ترویج نهج البلاغه خوانی و انس طلاب با این کتاب سترگ و با هدف گسترش دامنه مطلعان و مبلغان معارف و فرهنگ علوی چهارمین مرحله از دوره غیر حضوری «نهج البلاغه خوانی» را برگزار می نماید:

منبع: نهج البلاغه، نامه ۱ تا ۴۰

مهلت تحویل پاسخنامه: ۲۰ شهریور ۱۳۹۶

آیین نامه

توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ ها با مراجعه شخص شرکت کننده باشد.
۲. پاسخ ها در برگه **ae** و با مشخصات کامل (نام و نام خانوادگی، نام پدر، کد ملی، کد تحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.
۳. طلاب حضوری می توانند پاسخ نامه های تایپ شده یا دستنویس خود را به صورت حضوری به آموزشگاه امام رضا علیه السلام، سرای ثقلین تحویل دهند.
۴. طلاب غیر حضوری فایل word یا pdf پاسخ نامه های خود را به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به آدرس hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.

راهنمای دوره:

- با خلوص نیت و با طهارت سرسفره نهج البلاغه بنشینیم خواهیم دید همانطور که خود وعده داده اند ما را از چشمه سار علم و معرفت خویش هوانند چشانند.
- در این طرح نیاز به کتب شرح و تفسیر نداریم چون هدف آشنایی با کلام حضرت است .
- اگر در حین مطالعه به سوال برخورد کردید صبر کنید با مطالعه بیشتر در حکمتها و نامه و خطبه ها به جواب سؤالتان می رسید؛ و در صورت لزوم با مراجعه به فهرست موضوعی انتهای ترجمه مرحوم دشتی در موضوع مدنظران با کمک نهج البلاغه به جواب سؤالتان خواهید رسید .
- در دور اول قرائت نهج البلاغه برخلاف آنچه گفته شده که نهج البلاغه سنگین و مشکل است، در می یابید بیش از ۷۰ درصد نهج البلاغه حتی برای نوجوانان و عوام قابل فهم است.
- می توانید با تشکیل حلقه ای از اعضای خانواده ، دوستان و علاقه مندان برای تشکیل جلسه معرفتی نهج البلاغه خوانی اقدام کنید.
- دوره در ۱۲ مرحله برگزار خواهد شد.
- شروع خواندن از حکمتها (خواندن از آسان به سخت، حکمتها کاربردی تر و آسان تر است و این مجال را به ما خواهد داد تا با ادبیات و سیاق کلام حضرت آشنا شویم).

خواندن نامه ها از آخر به اول؛

خواندن خطبه ها از آخر به اول؛

نهج البلاغه از دیدگاه بزرگان اهل سنت

- شیخ محمدحسن نانل المرصفی (شافعی) که از ادیبان مهم جهان عربی است، نهج البلاغه را همچون قرآن کریم، نوعی معجزه می‌داند و می‌گوید:
 «نهج البلاغه برهانی روشن بر این است که علی علیه السلام بهترین نمونه زنده روشنایی و دانش، هدایت و فصاحت و معجزه قرآنی است. در این کتاب دلائل و نشانه‌هایی از دانش وسیع و سیاست صحیح و موعظه‌های روشن‌گر امام علی علیه السلام به چشم می‌خورد که شبیه آن در آثار هیچ یک از دانشمندان بزرگ و فیلسوفان و نوابغ دیده نمی‌شود. مولا در ژرفای دانش و دین و سیاست فرو رفته و در همه این موارد سربلند بیرون آمده است». محمد امین النواوی: جولات اسلامیه، ص ۹۸.
  - طه حسین، ادیب بزرگ معاصر مصری که امروزه به سمبلی ادبی برای ادیبان عرب مبدل شده و وجهه مذهبی زیادی هم ندارد، عقیده دارد که: «من پس از وحی خداوندی، سخنی شیواتر و زیباتر از کلمات علی علیه السلام را سراغ ندارم». طه حسین: علی وبنوه، بیروت، ۱۹۷۰، چ ۵، ص ۳۰.
  - به گفته دکتر «علی الجندی» رئیس دانشکده علوم قاهره، سخنان حضرت علی علیه السلام به حدی زیباست که گویی شعر منشور است. وی درباره نثر امام می‌گوید: «نوعی خاص از آهنگ موسیقی که بر اعماق احساسات پنجه می‌افکند در این بیانات هست. از نظر سجع، چنان منظوم است که می‌توان آن را «شعر منشور» نامید.
- گروهی دیگر نیز نهج البلاغه را به عنوان برگزیده سخنان مولا، بیان‌گر اسلام راستین و ترجمان وحی خدا و برگدان شیوایی قرآن می‌دانند. (دوانی، علی: نگاهی کوتاه به زندگی پرافتخار سید رضی (مندرج در یادنامه کنگره هزاره نهج البلاغه) تهران، بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۶۰، ص ۱۷۸)
- و منشا این دفتر حکمت را نیز قرآن دانسته‌اند. لذا همه حکمت‌ها و دستورات مندرج در آن را ملهم از قرآن و رسول خدا (ص) دانسته‌اند. یادنامه کنگره هزاره نهج البلاغه: ص ۱۶۳

سوالات مرحله چهارم نهج البلاغه خوانی (نامه ۱ تا ۴۰)

سوالات تستی

۱) امام علی (علیه السلام) کدام یک از کارگزاران خود را به سبب خرید خانه ای گرانقیمت مورد عتاب شدید قرار داد؟ (نامه ۲)

الف) عثمان بن حنیف   ب) شریح قاضی   ج) زیاد بن ابیه   د) أشعث بن قیس

۲) ترجمه دقیق این عبارت کدام گزینه است؟: « وَ إِنَّا عَمَلُكَ لَيْسَ لَكَ بِطُعْمَةٍ وَ لَكِنَّهُ فِي عُنُقِكَ أَمَانَةٌ » (نامه ۵)

الف) و همانا اعمال تو ارزشی و طمعی نسبت به آنها نیست ولی وبالی بر گردن توست

ب) و همانا رفتارهای تو نباید طعمه برای تو باشد ولی آنها امانتی برای توست

ج) و همانا پست فرمانداری برای تو وسیله آب و نان بوده، بلکه امانتی در گردن تو است

د) و همانا حکومت تو عمل بی طمع تو نیست، ولی این امانتی بر گردن توست

۳) کسی که نسبت به بیعت با امام (علیه السلام) بعداً دچار تردید شود چه ویژگی دارد؟ (نامه ۷)

الف) منافق   ب) نادان   ج) پیمان شکن (ناکث)   د) کافر

۴) امیرالمومنین علی (علیه السلام) چه کسی را مأمور گرفتن بیعت از معاویه تعیین کرده بود؟ (نامه ۸)

الف) ابن عباس   ب) عدی بن حاتم   ج) مالک اشتر   د) جریر بن عبدالله

۵) این جملات در وصف چه گروهی گفته شده است: «می‌خواستند پیامبران (صلی الله علیه و آله) را بکشند و ریشه ما را در آورند و در این راه اندیشه‌ها از سرگذراندند، و هر چه خواستند نسبت به ما انجام دادند،»؟ (نامه ۹)

الف) بنی امیه (ب) خویشاوندان پیامبر (صلی الله علیه و آله)

ج) یهودیان (د) منافقان

۶) ترجمه دقیق این متن را انتخاب کنید: «بِعَبْرِ قَدَمِ سَابِقٍ وَ لَا شَرَفٍ بَاسِقٍ»؟ (نامه ۱۰)

الف) بدون پیشگامی و بدون افتخار عملی

ب) بدون ورود در کار و بدون افتخار قبلی از انجام آن

ج) بدون سابقه درخشان در دین و شرافت والای خانوادگی

د) بدون دینداری قدیمی و با سابقه و شرافت اخلاقی

۷) این جملات در مقام تعریف از چه کسی می باشد: «زیرا که او، نه سستی به خرج داده و نه دچار لغزش می شود. نه در آنجایی که شتاب لازم است کندی دارد، و نه آنجا که کندی پسندیده است شتاب می گیرد.»؟ (نامه ۱۳)

الف) محمد بن ابی بکر (ب) امام حسن (علیه السلام)

ج) معقل بن قیس (فرمانده پیشاهنگان لشگر) (د) مالک اشتر

۸) کشتن تعدادی در جنگ ممنوع است، کدامیک از گزینه های زیر جزو این لیست نیستند؟ (نامه ۱۴)

الف) فرماندهان برجسته (ب) زنان (ج) فراری ها (د) زخمی ها

۹) امیرالمومنین علی(ع) کدام شهر را "جایگاه شیطان" و "کشتزار فتنه ها" نامیده اند؟ (نامه ۱۸)

الف) شام (ب) بصره (ج) کوفه (د) یثرب

۱۰) حضرت علی علیه السلام در نامه ۲۶ بزرگترین خیانت را خیانت به چه کسانی می دانند؟

الف) خیانت به والدین (ب) خیانت به امت (ج) خیانت به رهبر (د) خیانت فرزند

۱۱) طبق بیان امیرالمومنین علی(ع) تمام اعمال خوب انسان وابسته به کدام عمل می باشد؟ (نامه ۲۷)

الف) محبت ولی (ب) نیت خالص (ج) ایمان (د) نماز

سوالات تشریحی

۱۲) اصل قضیه کشته شدن عثمان و افراد دخیل در این واقعه را طبق بیان امیرالمومنین(علیه السلام) توضیح

دهید؟ (نامه ۱)

۱۳) چرا بیعت صورت گرفته با امیرالمومنین(علیه السلام) درست و لازم الاتباع بود؟ (نامه ۶)

۱۴) دستورالعمل امیرالمومنین(علیه السلام) به نماینده خودش درباره برخورد با معاویه را بیان

کنید؟ (نامه ۸)

۱۵) پیامبر (صلی الله علیه و آله) در جنگ ها هنگام شدید شدن وضعیت چگونه برخورد می

کردند؟ (نامه ۹)

۱۶) امیرالمومنین(علیه السلام) در جواب تهدید جنگی معاویه چه پاسخ دندان شکنی را دادند؟ (نامه ۱۰)

- ۱۷) محل استقرار فرمانده در جنگ ها طبق دستورالعمل مولا علی (علیه السلام) کجا باید باشد و چرا؟ (نامه ۱۲)
- ۱۸) دستورالعمل امیرالمومنین (علیه السلام) در برخورد با زنان حاضر در جنگها را کامل بیان کنید؟ (نامه ۱۴)
- ۱۹) روش برخورد حاکم اسلامی با مردم مشرک منطقه تحت امرش چگونه باید باشد؟ (نامه ۱۹)
- ۲۰) شرط امام علی (علیه السلام) با وصی خودشان در قبال وصیتهای مالی شان چه بود؟ (نامه ۲۴)
- ۲۱) بایسته های اخلاقی ماموران اخذ زکات در تعامل با مردم را طبق بیان امیرالمومنین (علیه السلام) توضیح دهید؟ (نامه ۲۵)
- ۲۲) اثرات دنیوی و اخروی خیانت را بیان کرده و شنیع ترین نوع آن را نیز بیان کنید؟ (نامه ۲۶)
- ۲۳) روایت امام علی (علیه السلام) از پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله) درباره خطر منافقین در جامعه اسلامی را بیان کنید؟ (نامه ۲۷)
- ۲۴) مقایسه نفر به نفر امیرالمومنین علی (علیه السلام)، بین فضیلتهای بنی هاشم و بنی امیه را در نامه به معاویه بیان کنید؟ (نامه ۲۸)
- ۲۵) نحوه رفتار امیرالمومنین (علیه السلام) با عثمان چگونه بود؟ (نامه ۲۸)
- ۲۶) به چه دلایلی امیرالمومنین (علیه السلام) شتاب در تربیت نوجوان را ضروری می دانند؟ (نامه ۳۱)
- ۲۷) سه موضوع اولیه و مهم در روش تربیت فرزند که طبق بیان امیرالمومنین (علیه السلام) باید آموزش داد چیست؟ (نامه ۳۱)

۲۸) در بحث ضرورت توجه به معنویات، هنگام بروز تحولات ناگوار در زندگی چگونه باید با آن برخورد کرد؟ (نامه ۳۱)

۲۹) معیار اخلاقی کلان در روابط اجتماعی از منظر امیرالمومنین (علیه السلام) چیست؟ توضیح دهید (نامه ۳۱)

۳۰) خداوند متعال به چند حالت دعای افراد را اجابت می فرماید؟ (نامه ۳۱)

۳۱) گوشه ای از مظلومیت امیرالمومنین (علیه السلام) پس از شهادت مالک اشتر و محمد بن ابی بکر را بیان کنید؟ (نامه ۳۵)

۳۲) امیرالمومنین علی (علیه السلام) مردم شام را که قصد توطئه در مکه داشتند را چگونه توصیف می کنند؟ (نامه ۳۲)

۳۳) امیرالمومنین (علیه السلام) چه ویژگی هایی در توصیف محمد بن ابی بکر را بیان کرده اند؟ (نامه ۳۵)

۳۴) نظر قاطع امیرالمومنین (علیه السلام) درباره ادامه جنگ با وجود سختی های فراوان چه بود؟ (نامه ۳۶)

۳۵) به سبب چه ویژگی هایی امیرالمومنین علی (علیه السلام) مالک اشتر را برای فرمانداری مصر انتخاب کردند؟ (نامه ۳۸)

۳۶) امیرالمومنین (علیه السلام) با چه صفاتی عمر و عاص را توصیف کرده اند؟ (نامه ۳۹)

در پناه حضرت صاحب الامر (عج) پمانده و موفق باشید